

:: به نام بی نام او ::

مقدمه

درس ارزیابی روانی یکی از مهمترین دروس برای دانشجویان روان‌شناسی است، چراکه از یک دانشجوی روان‌شناسی به ویژه در مقطع کارشناسی ارشد و گرایش روانشناسی بالینی انتظار می‌رود با انواع آزمون‌های روانی و کاربردهای آنها آشنا باشد و در مواقع لزوم بتواند از این ابزارها استفاده کند و به تفسیر این‌ها بپردازد. به همین جهت این درس یکی از درس‌های حاضر در آزمون‌های کارشناسی ارشد و دکتری وزارت بهداشت است. گستردگی و بالا بودن حجم این درس و دارا بودن نکات ریز، این درس را به یکی از دروس دشوار تبدیل کرده است. تا سال ۹۵ این درس بطور جداگانه ۱۰ سوال را به خود اختصاص می‌داد و ضریب ۱ داشت اما با تغییراتی که در سال ۹۶ صورت گرفت اهمیت این درس به مراتب بیشتر شد چرا که دیدیم حدود نیمی از سوالات مربوط به مجموعه درس روانشناسی بالینی از ارزیابی روانی مارنات مطرح شده بودند و ضریب ۳ برای این مجموعه لحاظ شده بود و بنابراین نقش تعیین کننده و پررنگی در کسب رتبه خوب داشت. در حالی که بسیاری از داوطلبان کنکور وزارت بهداشت همچنان صرفاً به مطالعه کتب مرجع برای شرکت در این آزمون اعتماد می‌کنند، برخی از داوطلبان این کنکور در کنکورهای اخیر توانستند صرفاً با تکیه بر مجموعه حاضر که حجمی به مراتب کمتر از کتب مرجع دارد، در مدت کوتاهی به ۸۰ درصد از مطالب اصلی مسلط شوند و به غالب سوالات کنکور پاسخ دهند (به گزارش های سایت مراجعه نمایید). مجموعه سنجش روانی ویژه وزارت بهداشت کیهان، حالا برای کنکور ۹۹ با تغییرات چشمگیری روبرو شده تا کار مطالعه این مجموعه برای داوطلبان ساده تر شود.

تغییرات آخرین ویرایش

در جدیدترین ویرایش، مجموعه "سنجش روانی- ویژه وزارت بهداشت" به طور کامل متحول شده است: سرفصل‌ها و تیترها مشخص تر شدند، نکات تکمیلی به جزوه اضافه شده و جملات روان‌تر و قابل فهم تر شدند و پایان هر فصل تست‌های مربوطه از کنکورهای ۹۱ تا ۹۷ با پاسخ تشریحی آورده شده اند. همچنین سوالات کنکور ۹۸ با پاسخ تشریحی به آخر این مجموعه اضافه شده است.

با اطمینان مطالعه کنید

برای آنکه این مجموعه را با اطمینان مطالعه کنید، به موارد زیر توجه نمایید:

- ✓ گزارشی که بلافاصله پس از کنکور تهیه شد، نشان داد که جزوه ارزیابی روانی مارنات کیهان به تنهایی به ۸۰ درصد از سوالات کنکور ارشد وزارت بهداشت ۹۸ پاسخ داده است. در حالی که درصد رتبه های تک رقی در این درس در کنکور به طور میانگین چیزی حدود ۵۰ درصد بوده است. گزارش عینی و شفاف این بررسی را در وبسایت کیهان مطالعه نمایید.
- ✓ این مجموعه توسط رتبه های برتر روانشناسی از جمله خانم ها کمار و بی طرفان تهیه و ویرایش شده است.
- ✓ این مجموعه، در سالهای گذشته منبع اصلی مطالعاتی رتبه های برتر کنکورهای ارشد و دکتری روانشناسی بوده است. رتبه‌هایی از جمله از جمله خانم مریم بی طرفان رتبه ۱۴، و خانم گودرزی رتبه ۸ کنکور. می توانید مصاحبه این دوستان را در وبسایت گروه آموزشی بخوانید.
- ✓ این مجموعه در کنار دیگر مجموعه های کیهان، با دقت بسیار زیادی تهیه شده و متناسب با سوالات کنکور ۹۶ مورد بازبینی قرار گرفته است و برای کنکور ارشد و دکتری ۹۹ کاملاً به روز رسانی شده است.

در پایان ضمن دعوت از همه شما دوستان به استفاده از روش مطالعه علمی و دقیق و همچنین به کارگیری یک برنامه‌ریزی صحیح و قابل اطمینان برای رسیدن به هدفی شایسته، آمادگی خود را برای شنیدن نظرات و پیشنهادات ارزشمند شما عزیزان برای هرچه بهتر کردن مجموعه‌هایی که متعلق به همه شماست، اعلام می‌کنیم.

با آرزوی توفیق برای همه شما عزیزان

گروه مشاوران کیهان – دپارتمان وزارت بهداشت

مرکز خدمات روانشناسی و مشاوره کیهان

به ما عطا کن

توانی؛

برای تغییر دادن آنچه که می‌توانیم تغییر دهیم

ظرفیتی؛

برای پذیرفتن آنچه که از کنترل ما خارج است

و

بینشی؛

برای درک تمایز میان این دو

:. آشنایی با مجموعه کیهان .:

درباره خود کیهان

- گروه آموزشی کیهان متشکل از تعدادی از رتبه های برتر روانشناسی و مشاوره ارشد و دکتری دانشگاه های تهران، شهید بهشتی، علامه و ... است که صرفاً در زمینه کنکور ارشد و دکتری مجموعه روانشناسی و مشاوره فعالیت دارد.
- فعالیت های کیهان شامل ارائه خدمات مشاوره و برنامه ریزی، مجموعه جزوات قابل اطمینان، فیلم های آموزشی با اساتید برتر روانشناسی، ارائه خدمات روانشناختی به دانشجویان و برگزاری کلاس های آموزشی با کیفیت است.
- گروه آموزشی کیهان تحت نظارت مستقیم مرکز خدمات روانشناسی و مشاوره کیهان فعالیت می کند.
- کیهان در هیچ کجای کشور شعبه ای ندارد و تمام خدمات و محصولات آن فقط از خود مرکز کیهان به شیوه اینترنتی، تلفنی و حضوری قابل دریافت است.
- به لطف به کارگیری از روش های علمی مشاوره و برنامه ریزی و همچنین جزوات قابل اطمینان، هر ساله تعداد قابل توجهی از رتبه های زیر ۱۰۰ کنکور ارشد روان شناسی از میان کیهانی ها بوده اند. به طور مثال ۳ نفر از ورودی های ۹۴ بالینی دانشگاه تهران به طور کامل کیهانی بوده اند، در سال ۹۷ خانم سمانه ابراهیم نژاد رتبه ۷، آقای امیر همایون حلاجیان رتبه ۲ و در سال ۹۸ خانم فائزه قدمی رتبه ۱ و خانم الهه مولایی رتبه ۶ به طور کامل کیهانی بوده اند.

درباره جلسات مشاوره کیهان

- جلسات به دو شکل رایگان (فقط یک بار در سال) و تخصصی (با یک مشاور به انتخاب فرد) برگزار می شود.
- جلسات به دو شکل تلفنی و حضوری و صرفاً اختصاصی (یک مشاور و یک دانشجو در هر جلسه) برگزار می شود.
- جلسات به شکل نیم ساعته و یک ساعته (به انتخاب دانشجو) برگزار می شود.
- هر دانشجوی کیهانی یک پرونده مربوط به اطلاعات خود نزد مشاور اختصاصی اش دارد.
- در سال ۹۷ بیش از ۳۰۰۰ جلسه مشاوره تخصصی کنکور ارشد و دکتری در گروه آموزشی کیهان برگزار شد.
- از سال ۹۲ تا کنون حدود ۲۰۰۰ جلسه مشاوره تخصصی در گروه آموزشی کیهان برگزار شده است.
- در کیهان، مشاور هر رشته (روانشناسی-مشاوره)، الزاماً رتبه برتر همان رشته است و بر آن آزمون کاملاً مسلط است.
- روش های برنامه ریزی و مشاوره کیهان، از یافته های علمی و تجربی استخراج می شود و سپس در دپارتمان مشاوران تصویب می شود. اینجا از آزمون و خطا خبری نیست.
- کیهان از حضور چندین مشاور تخصصی (رتبه های برتر) بهره می برد که این قدرت انتخاب دانشجو را بالا می برد.
- کیهان برای داوطلبان کنکور ۹۹، دو طرح ویژه متفاوت با شرایط متفاوت ارائه کرده است.
- تمام جلسات مشاوره کیهان تحت نظارت مشاوران ارشد (آقایان فلاح و نیک منش) کیهان برگزار می شود.
- امکان داشتن ماهانه یک جلسه مشاوره (و یا بیشتر، در طرح VIP) در زمینه مدیریت فردی، انگیزه، استرس و ... با مشاوران ارشد کیهان فراهم است.
- هزینه جلسات مشاوره در کیهان مطابق نرخ مصوب عمومی است.

:. کیهان متعلق به شماست، پس برای ارتقاء روز به روز خدمات آن به ما بازخورد دهید .:

مروری کلی بر عوامل موفقیت در کنکور ارشد و دکتری روان‌شناسی

از نگاه رتبه‌های برتر کنکور، مشاوران کیهان

۱. **هدف:** تجربه ما نشان داده داوطلبانی که هدف مشخص و محکی ندارند، معمولاً در دنبال کردن اهداف خود دچار مشکل شده و گاهی حتی به خط پایان نیز نمی‌رسند. پس پیشنهاد می‌کنیم اول از همه هدف‌تان را روشن کنید. چرا می‌خواهید ارشد روان‌شناسی شرکت کنید؟ چه رتبه‌ای را در این کنکور دنبال می‌کنید و چرا؟ حتماً می‌دانید که هدف باید SMART باشد. پس برای ۵ سال و یک سال آینده تان هدف‌گذاری SMART کنید. هدف‌گذاری SMART یعنی هدف‌گذاری‌ای که مشخص (Specific)، قابل اندازه‌گیری (Measurable)، قابل دستیابی (Attainable)، واقع بینانه (Realistic) و دارای محدوده زمانی مشخص (Time-bounded) باشد. در این راه یک دفتر برنامه‌ریزی + یک مشاور آگاه و متخصص می‌توانند به شما کمک زیادی در هدف‌گذاری صحیح ارائه دهند.
۲. **برنامه‌ریزی:** برای رسیدن به هدف‌تان برنامه‌ریزی کنید. یک برنامه‌ریزی صحیح نه خیلی سنگین است که زود خسته تان کند، نه خیلی سبک که شما را به هدف‌تان نرساند. بدانید از کجا باید شروع کنید. با کدام کتاب‌ها. کلاً چه منابعی را می‌خواهید مطالعه کنید. آماده خلاصه برداری هستید؟ یا می‌خواهید از خلاصه دیگران استفاده کنید؟ کدام خلاصه بیشتر جواب داده و به نسبت هزینه‌ای که می‌کنید، منفعت بیشتری را برای شما می‌آورد؟ اینجا از یک کاربلد، کسی که تازه در کنکور رشته شما شرکت کرده (کنکور سراسری ارشد روان‌شناسی بالینی یا عمومی) و رتبه عالی هم کسب کرده (زیر ۵۰)، اطلاعات لازم را بگیرید. ببینید می‌خواهید اول کدام درس‌ها را در چه بازه زمانی جمع کنید و بعد کدام درس‌ها را. کی می‌خواهید تست بزنید. از چه ابزارهای دیگری می‌خواهید استفاده کنید و ابتدا مسیر رسیدن به هدف را به اندازه کافی برای خود روشن کنید. طرح‌های مشاوره مختلف کیهان را نیز مد نظر تان داشته باشید.
۳. **آمادگی ذهنی:** حالا که وقت عمل کردن فرا رسیده، ذهنتان را از همه شکست‌ها و تلخی‌های گذشته رها کنید. نگرانی‌ها را دور بریزید و فقط به هدف‌تان و میزان تلاشی که برای عملی کردن برنامه‌تان به نحو احسن، لازم دارید فکر کنید. به این‌که موفقیت در این پروژه (کنکور کارشناسی ارشد یا دکتری) چه تأثیرات مثبتی در زندگی‌تان دارد و سایر نکات مثبت فکر کنید.
۴. **ابزارهای کارآمد:** منظور، داشتن یک سری ابزار برای مقابله با خستگی، ناامیدی، و سایر موانع بیرونی و درونی برای رسیدن به هدف‌تان است. روش مطالعه صحیح را بدانید (در انتهای جزوات هست و در صورت نیاز مشاوران نیز به شما آموزش می‌دهند). با روش‌های مدیریت استرس و تمرکز آشنا باشید. بدانید کی باید مرور کنید تا مطالب از ذهنتان نرود.
۵. **مطالعات منسجم:** رشته ما منابع زیادی دارد. در صورتی که از همین مجموعه جزوات کیهان استفاده می‌کنید، هیچ جای نگرانی نیست. اما باز جهت تأکید عرض می‌کنیم که از مطالعه منابع پراکنده پرهیز کنید. مطالعه منسجم یکی دو منبع خیلی بهتر از مطالعه پراکنده ۶-۷ منبع است. به مسرتان اعتماد کنید.
۶. **نظارت و ارزیابی:** مدام خودتان، منابع‌تان و دانشی را که اندوخته‌اید، بررسی و ارزیابی کنید. ببینید در جهت درستی حرکت می‌کنید؟ یا نیاز به تغییر روش کار در برخی موارد دارید؟ در صورت نیاز، برای این کار از یک راه‌بلد کمک بگیرید.
۷. **اعتماد به خود و توکل به نیروی برتر:** سخت تلاش کنید و نتیجه را به گرداننده روزگار واگذار کنید. یادتان باشد که این عالم طراحی عادلانه دارد، پس مطمئن باشید زحمت هیچ داوطلب کوشایی بی‌نتیجه نخواهد ماند.

برای شما زیباترین و شایسته‌ترین فرداها را آرزو داریم

گروه مشاوران کیهان

فهرست

عنوان	صفحه
فصل اول: مقدمه	۲
فصل دوم: بافت سنجش بالینی	۸
فصل سوم : مصاحبه سنجشی	۱۰
فصل چهارم: سنجش رفتاری	۱۶
فصل پنجم: مقیاس‌های هوشی و کسلر	۲۲
فصل ششم: مقیاس‌های حافظه و کسلر	۳۸
فصل هفتم: پرسشنامه شخصیتی چند وجهی مینه سوتا (M M PI)	۴۳
فصل هشتم: پرسشنامه چند محوری بالینی میلون (M CMI)	۶۸
فصل نهم: پرسشنامه روانی کالیفرنیا	۷۸
فصل دهم: رورشاخ	۸۷
فصل یازدهم: آزمون اندریافت موضوع (TAT)	۱۰۳
فصل دوازدهم: نقاشی‌های فرافکن	۱۱۲
فصل سیزدهم: ابزارهای کوتاه	۱۲۱
فصل چهاردهم: غربال‌گری و سنجش آسیب عصبی - روانی (نوروپسیکولوژی)	۱۲۶
فصل پانزدهم: سنجش روانی و برنامه‌ریزی درمان	۱۳۶
فصل شانزدهم: گزارش روان‌شناختی	۱۳۸
سوالات روانشناسی بالینی کنکور کارشناسی ارشد بهداشت ۱۳۹۸	۱۴۰
پاسخنامه سوالات روانشناسی بالینی کنکور کارشناسی ارشد بهداشت ۱۳۹۸	۱۴۲
منابع	۱۴۵
مطالعات بیشتر برای رسیدن به حداکثر تسلط	۱۴۶

فصل اول: مقدمه

سه راهبرد اصلی برای سنجش عبارتند از مصاحبه، مشاهده رفتار و آزمون‌های روانی. مصاحبه در نخستین مراحل سنجش انجام می‌شود و در تفسیر نمره‌های آزمون‌ها و درک مشاهدات رفتاری امری اساسی است.

سنجش رفتاری می‌تواند هم به خودی خود هدف باشد و هم به عنوان مکمل اجرای آزمون به کار رود. سنجش رفتاری ممکن است شامل راهبردهای گوناگون مانند اندازه‌گیری رفتارهای آشکار، شناخت‌ها، تغییرات فیزیولوژیکی یا خصایص مربوط به وسیله پرسشنامه‌های خودسنجی باشد. نقش اصلی متخصصان بالینی که به سنجش روانی می‌پردازند باید پاسخگویی به پرسش‌های اختصاصی و کمک به تصمیم‌گیری‌های مناسب باشد. در سنجش روانی سعی بر آن است که فرد مورد نظر در یک موقعیت مشکل‌آفرین ارزشیابی شود، طوری که اطلاعات به دست آمده از سنجش به نحوی به حل مشکل وی کمک کند. سنجش روانی بیشترین سودمندی را برای درک و ارزشیابی شخصیت و مشکلات زندگی دارد.

کاهش زمان صرف‌شده برای اجرای آزمون (یا همان کاهش اجرای آزمون‌ها) تا اندازه‌ای ناشی از گسترش نقش روانشناسان (اجرایی، مشاوره، تحول‌سازمانی، درمان) و سرخوردگی از فرآیند اجرای آزمون‌ها به سبب انتقادات به روایی و اعتبار ابزارهای سنجش است. امروزه سنجش روانی فعالیت‌های بیشتری را هم دربرمی‌گیرد، نه فقط اجرا و تفسیر مانند مصاحبه‌های ساخت‌دار و بی‌ساخت، بلکه مشاهدات رفتاری، مشاهده تعاملات میان‌فردی، سنجش عصبی روانی و سنجش میان‌فردی.

مدارس و مراکز معلولان ذهنی به آزمون‌های توانایی هوش مانند Wisc و WiscIII، مراکز مشاوره به پرسشنامه‌های علائق شغلی و موقعیت‌های روانپزشکی به آزمون‌هایی که سطوح اختلال را می‌سنجد تأکید دارند؛ مانند MMPI و MMPI2. برای جمعیت‌های جوان‌تر هنجاریابی شده است.

در آغاز، سنجش از طریق مصاحبه بالینی بود و متخصصان بالینی مانند فروید، یونگ و آدلر، از روش تعامل بی‌ساخت برای اطلاع از تاریخچه زندگی، تشخیص بالینی، ساخت زیربنایی شخصیت، استفاده می‌کردند.

«**شاخص اختلال**»: شامل نسبیتی از نمره آزمون‌های حساس مغزی است که در دامنه حساس مغزی قرار می‌گیرد (ریتان وولف سان استفاده از این شاخص را پیشنهاد می‌کنند).

نمره‌های برش شاخص (توسط ریتان و همکارانش مطرح شده): اشخاص بهنجار و آسیب‌دیده مغزی را متمایز می‌کند.

ضریب اعتبار برای تصمیم‌گیری بالینی حدود ۹۰٪ و برای هدف‌های پژوهشی تقریباً ۷۰٪ است.

برای معرف بودن گروه هنجاریابی با جوامع دیگر (افراد آن جوامع)، می‌توان در هنجاریابی تست‌ها و آزمون‌ها از روش مطلوب و جاری استفاده از نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای یا لایه‌ای استفاده کرد (Stratified).

اعتبار

اعتبار یک آزمون به درجه ثبات و پایایی، همسانی، پیش‌بینی‌پذیری و دقت آن گفته می‌شود. اعتبار نشان می‌دهد که نمره‌هایی که یک شخص در آزمون به دست می‌آورد، اگر بار دیگر به وسیله همان آزمون در موقعیتی دیگر مورد آزمایش قرار گیرد تا چه اندازه یکسان می‌ماند. زیربنای مفهوم اعتبار، دامنه خطای احتمالی یا خطای اندازه‌گیری یک نمره است. دو مسئله مهم با اندازه خطای یک آزمون رابطه دارند. نخستین مسئله تغییرپذیری طبیعی و اجتناب‌ناپذیر در عملکرد انسان است که این تغییرپذیری معمولاً در اندازه‌گیری‌های توانایی کمتر از شخصیت است. در حالی که متغیرهای توانایی مانند هوش و استعداد مکانیکی حاکی از تغییرات تدریجی ناشی از رشد و نمو هستند، بسیاری از صفات شخصیت به عواملی مانند خلق بستگی دارند (مخصوصاً اضطراب). دومین مسئله مهمی که به اعتبار مربوط می‌شود آن است که روش‌های روان‌آزمایی لزوماً دقیق نیستند. هدف اعتبار، برآورد آن مقدار از واریانس آزمون است که از خطای اندازه‌گیری ناشی می‌شود.

چهار روش اصلی به دست آوردن اعتبار آزمون:

(الف) اندازه همسانی نتایج یک آزمون در اجرای دوباره آن، از زمانی به زمان دیگر (بازآزمایی/ Test-retest)

(ب) دقت نسبی یک آزمون در یک زمان معین، از فرمی به فرم دیگر (فرم‌های جانشین/ Calternate forms)

(ج) همسانی درونی ماده‌های آزمون، از ماده‌ای به ماده دیگر (دو نیمه کردن/ Splithalf)،

(د) اندازه توافق بین دو آزماینده، از نمره‌گذاری به نمره‌گذار دیگر (توافق ارزیابان/ Inter-scorer)،

(و) نوع پنجمی هم وجود دارد به نام **روش کودر-ریچاردسون** که مانند روش دونیمه کردن است و همسانی درونی مواد آزمون را نشان می‌دهد، البته این روش فقط در مورد آزمون‌هایی مناسب است که اندازه‌های نسبتاً خالص از یک متغیر واحد را می‌سنجد.

در روش اعتبار بازآزمایی، اندازه تصمیم‌پذیری از یک موقعیت به موقعیت دیگر در یک آزمون یکسان موردنظر است (یک فرم). در روش اعتبار بازآزمایی فاصله میان دو اجرا مهم است و در کودکان بزرگتر و افراد بزرگسال معمولاً به دلیل تعداد بی‌شمار تجارب مداخله‌گر زندگی، همبستگی‌های هوشیهر پایین است اما در آزمون‌های هوش

در پیش‌دستانی اگر فاصله بیش از چند ماه نباشد، ضرایب همبستگی بالا است. مشکل دیگر در زمینه روش اعتبار بازآزمایی اینست که ممکن است تمرین و حافظه بر عملکرد آزمودنی‌ها تأثیر داشته باشد، این موضوع به ویژه در مورد آزمون‌های سرعت و حافظه مانند نمره، آزمون‌های نماد ارقام و محاسبه در آزمون هوش بزرگسالان و کسلر (WAIP-R) مطرح است. به طور کلی اعتبار بازآزمایی فقط در مواردی مناسب است که متغیر مورد اندازه‌گیری از **ثبات نسبی** برخوردار باشد و در مورد متغیرهای بی‌ثبات مانند اضطراب مناسب نیست.

فرم‌های جانشین: اگر آزمون دوم بلافاصله پس از آزمون اول اجرا شود، در این صورت اعتبار به دست آمده، بیشتر اندازه همبستگی میان دو فرم آزمون را نشان می‌دهد تا همبستگی نتایج آزمون در فواصل زمانی مختلف. در این روش (جانشینی)، اندازه همانندی میان نمره‌ها نشانگر ضریب اعتبار آزمون است. مهمترین مشکل روش فرم‌های جانشین، مشخص کردن این مسئله است که آیا دو فرم آزمون واقعاً با یکدیگر معادلند یا نه (از نظر تعداد ماده‌ها، نوع محتوا، چهارچوب، شیوه اجرا). مشکل دیگر این روش، افتادن فاصله زمانی بین دو اجراست، این وقفه ممکن است موجب شود که عملکرد آزمودنی به دلیل نوسان‌های کوتاه‌مدت برای مثال خلق، سطح فشار روانی یا کیفیت نسبی خواب آزمودنی در شب قبل از آزمایش در دو آزمون، تفاوت کند. مشکل دیگر اینکه هرچند بسیاری از اثرات انتقالی روش بازآزمایی حذف می‌شود، ولی باز هم آزمودنی ممکن است سبک کلی آزمون را یاد بگیرد مخصوصاً در مورد راهبردهای حل مسئله. برای مثال استفاده آزمودنی از روش‌های کمکی یادسپاری در خرده آزمون نماد ارقام در $WAIS=R$ ، به منظور افزایش عملکرد خود.

اعتبار دو نیمه آزمون: این روش بهترین شیوه تعیین اعتبار ویژگی یا صفتی است که نوسان‌های زیادی دارد.

برخلاف روش‌های بازآزمایی، اثر زمان در روش دو نیمه کردن دخالت ندارد. عمدتاً پرسش‌ها برحسب زوج و فرد به دو نیمه تقسیم می‌شود. روش دو نیمه کردن به دلیل اثرات تراکمی گرم شدن (warming up)، خستگی و ملال، که تأثیرشان بر عملکرد آزمودنی در نیمه اول و نیمه دوم آزمون تفاوت دارد نامناسب است.

اعتبار نمره‌گذاری (داورها): در روش‌های فراقنی و برخی آزمون‌های توانایی، این اعتبار کمتر ثابت است و بین داوران تفاوت وجود دارد. بهترین نوع اعتبار به ماهیت متغیر مورد اندازه‌گیری و هدف‌هایی که آزمون برای آن به کار می‌رود، بستگی دارد. برای متغیرهای **باثبات زیاد**، روش بازآزمایی، و برای متغیرهای **بسیار نوسان‌پذیر**، روش دو نیمه کردن مناسب‌تر است. در مواردی هم که آزمون برای پیش‌بینی به کار می‌رود روش بازآزمایی بهتر است زیرا برآوردی از قابل اعتماد بودن آزمون در موقعیت‌ها و زمان‌های مختلف اجرای آن را به دست می‌دهد. اگر برای آزماینده همسانی درونی و دقت یک آزمون برای یک‌بار آزمایش مهم باشد، روش دو نیمه کردن یا روش فرم‌های همانند مناسب است.

محدودیت‌های روش دو نیمه کردن:

تغییرپذیری نمره‌ها: هر پاسخ به آسانی پیرامون یک میانگین تثبیت می‌شود، به عنوان یک اصل کلی هرچه طول آزمون بیشتر باشد اعتبار آن نیز بیشتر خواهد بود زیرا هر اندازه تعداد پرسش‌ها بیشتر باشد، اکثریت آنها به سادگی می‌توانند تغییرات اندکی را که در پاسخ دادن به چند پرسش معدود به وجود می‌آید جبران کنند. مانند فرم‌های جانشین ممکن است میان **محتوای** دو نیمه آزمون تفاوت وجود داشته باشد. روش فرم‌های جانشین **کمترین** برآورد اما روش دو نیمه کردن **بیشترین** برآورد را از اعتبار واقعی صفات پایدار یا توانایی‌ها به دست می‌دهد. تعیین دامنه اعتبار قابل قبول دشوار است و تا اندازه‌ای به متغیر مورد اندازه‌گیری بستگی دارد، جنبه‌های ناپایدار یا همان حالت‌های شخص در مقایسه با جنبه‌های پایدار یا صفات از اعتبار کمتری برخوردار است. سطوح پایین‌تر اعتبار معمولاً حاکی از این است که در تفسیرها و پیش‌بینی‌های مبتنی بر داده‌های آزمون اطمینان کمتری می‌توان انتظار داشت. اما اگر روایی آزمون را در دست داشته باشند، کمتر نگران اعتبار آماری آن هستند.

روایی

روایی داشتن آزمون یعنی آزمون همان چیزی را اندازه می‌گیرد که برای آن ساخته شده است. آزمون ممکن است بدون داشتن روایی معتبر باشد اما عکس این حالت صادق نیست (یعنی وجود اعتبار حتمی است)، داشتن سطح مناسبی از اعتبار شرط لازم برای روایی است. بنابراین یک آزمون در صورتی روایی دارد که متغیری را که مورد نظر است به دقت اندازه گیری کند. هر نوع برآورد روایی مستلزم وجود رابطه بین آزمون و برخی رویدادهای مشاهده شده و مستقل خارجی است. آزمونی که دارای روایی محتوایی بالایی است، باید همه جنبه‌های اصلی زمینه محتوایی را به نسبت‌های درست تحت پوشش قرار دهد.

روایی محتوا

در جریان نخستین مرحله ساختن هر نوع آزمونی سازندگان باید ابتدا روایی محتوا را در نظر داشته باشند. این موضوع به معرف بودن و مناسبت ابزار سنجش با سازه مورد اندازه گیری اطلاق می‌شود. آزمونی که دارای روایی محتوایی بالاست، باید همه جنبه‌های اصلی در زمینه محتوایی را به نسبت‌های درست تحت پوشش قرار دهد.

روایی صوری تا اندازه‌ای با روایی محتوایی ارتباط دارد اما مترادف نیستند زیرا روایی محتوایی به داوری متخصصان مربوط است، در حالی که روایی صوری به داوری آزمایش‌شوندگان بستگی دارد. موضوع اصلی در روایی صوری برقراری رابطه با آزمودنی در جریان اجرای آزمون است.

روایی ملاکی: روایی تجربی یا پیش‌بینی نیز نامیده می‌شود، این نوع از روایی به وسیله مقایسه نمره‌های آزمون با نوعی از عملکرد در یک مقیاس خارجی تعیین می‌شود.

انواع روایی ملاکی:

۱. **همزمان:** به اندازه‌گیری‌هایی گفته می‌شود که همزمان با اجرای آزمون یا تقریباً همزمان با آن انجام می‌گیرد. مانند آزمون هوش و پیشرفت تحصیلی در یک گروه.

۲. **پیش‌بین:** به اندازه‌گیری‌های خارجی که مدتی بعد از اجرای آزمون و مشخص شدن نمره‌های آن انجام می‌گیرد. مثلاً در مثال بالا نمره‌های پیشرفت تحصیلی ۱ سال بعد از نمره‌های هوش به دست می‌آید.

سطح نسبی روایی هم به کیفیت ساخت آزمون و هم به متغیر مورد بررسی بستگی دارد. نیرومندی روایی ملاکی تا حدی به نوع متغیر مورد اندازه‌گیری بستگی دارد. معمولاً آزمون‌های هوش یا استعداد در مقایسه با شخصیت، ضریب روایی بالاتری دارند به دلیل متغیرهای کمتر موثر بر هوش و استعداد.

روایی ترکیبی: آزماینده‌گان باید ملاک‌هایی را که در راهنمای آزمون گزارش شده‌اند با متغیرهایی که در موقعیت بالینی یا سازمانی، با آنها روبه‌رو خواهند شد ترکیب یا تلفیق کند. نوعی روایی ملاکی که علاوه بر اندازه‌گیری چند ویژگی، متغیرهایی را که برای عملکرد مناسب در یک موقعیت لازمند نیز مورد توجه قرار می‌دهد.

در روایی ملاکی (پیش‌بین)، به طور کلی همبستگی میان آزمون‌های هوش و عملکرد تحصیلی ۰/۵۰ است که برای ارزیابی اثر هوش در نمره‌های درسی آن را مجذور می‌کنیم که ۲۵ درصد می‌شود. مشکل عمده روایی ملاکی، یافتن یک ملاک خارجی مورد توافق، قابل تعریف، قابل قبول و عملی است (برای آزمون‌های شخصیت بسیار دشوارتر است) و برای آزمون‌های هوش، میانگین نمره‌های درسی ملاک قابل قبولی است. مشکل دیگر، سوگیری غیرعمدی مقیاس ملاک یا اصطلاحاً «ناخالصی ملاک» است، و در مواردی رخ می‌دهد که آگاهی از نتایج آزمون بر عملکرد بعدی فرد تأثیر می‌گذارد. برای جلوگیری از این مشکل از روایی سازه استفاده می‌شود.

روایی سازه برای اصلاح نارسایی‌ها و مشکلات رویکردهای محتوایی و ملاکی ابداع شده است. رویکرد اصلی سازه، سنجش این موضوع است که آزمون مورد نظر تا چه اندازه یک سازه یا ویژگی نظری را اندازه‌گیری می‌کند. این سنجش شامل سه مرحله کلی است: نخست، سازنده آزمون باید صفت یا ویژگی مورد نظر را به دقت تجزیه و تحلیل کند. سپس، چگونگی ارتباط صفت یا ویژگی با سایر متغیرها را مورد توجه قرار دهد. سرانجام، طراح آزمون باید بوسیله آزمایش معلوم کند که آیا این روابط فرضی واقعاً وجود دارد یا نه.

برای ارزیابی روایی سازه می‌توان از همبستگی‌های میان نمره‌های آزمون یک جمعیت و سن (یا هر ویژگی دیگر)، استفاده کرد. در مورد آزمون‌های هوش و هماهنگی حرکتی تا پیش از بلوغ صادق است، اما در مورد آزمون‌های شخصیت کاربرد ندارد یا برای اندازه‌گیری اثر مداخله‌های آزمایشی یا درمانی، مثلاً پس از یک دوره ریاضیات، می‌توان از یک پیش‌آزمون و یک پس‌آزمون استفاده کرد. می‌توان از روش **تحلیل عاملی** هم برای روایی سازه استفاده کرد که در آن صورت روایی عاملی نامیده می‌شود، روش دیگری که در روایی سازه به کار می‌رود برآورد میزان همسانی درونی از راه محاسبه همبستگی خرده آزمون‌های اختصاصی با نمره کل آزمون است، آخرین روش به دست آوردن روایی سازه این است که آزمون با متغیرهایی که از لحاظ نظری با آنها مشابه است همگرا و همبسته و با آنهایی که با آنها نامشابه است، همبستگی پایین داشته باشد. مثال: نمره‌های درک و فهم خواندن باید با عملکرد دانش‌آموزان در کلاس ادبیات، همبستگی بالا و با عملکرد در کلاس ریاضی و محاسبات، همبستگی پایین نشان دهد (روایی افتراقی و همگرا).

روایی افزایشی به توانایی آزمون در فراهم کردن اطلاعاتی فراتر از آنچه که قبلاً شناخته شده است گفته می‌شود.

بین روایی مفهومی و سازه شباهت‌های زیادی وجود دارد، زیرا روایی سازه نیز می‌کوشد تا فرضیه‌های خاص روابط بین سازه‌ها را بیازماید، روایی مفهومی نیز سعی بر آزمودن سازه‌ها دارد اما به جای مربوط ساختن سازه‌ها به خود آزمون آنها را به آزمودنی ربط می‌دهد. **روایی مفهومی سازه** به منطق و همسانی درونی داده‌ها مبتنی است. برخلاف روایی سازه که با سازه‌های از پیش تدوین شده آغاز می‌شود، روایی مفهومی سازه‌ها را به عنوان نتایج نهایی به وجود می‌آورد و هدف آن این است که برای این سازه‌ها منابع اطلاعاتی روا فراهم کند که می‌توان آنها را برای کمک به حل مشکلات یگانه‌ای که فرد با آنها مواجه است به کار بست. یکی از اساسی‌ترین عناصر در گردآوری داده‌ها از هرگونه منبعی که باشد، برقراری سطح بهینه ارتباط و تفاهم با درمانجو است. عنصر دیگر پاسخ‌های درمانجو و واکنش روانشناس بالینی به این پاسخ‌هاست. پاسخ آزمودنی ممکن است به سبب عواملی مانند وضعیت‌های گذرا (روز، فشار انگیزه، کم‌خوابی شب قبل و...) یا وانمودهای هشیار و ناهشیار، معرف پاسخ واقعی او نباشد. روایی مفهومی به افراد با توجه به تاریخچه زندگی و رفتارهای یگانه آنان معطوف است. روایی مفهومی مستلزم توصیف یکپارچه و مفهومی از شخص است.

دقت قضاوت‌های بالینی: یکی از منابع احتمالی عدم دقت این است که متخصصان بالینی اغلب میزان پایه یا میزانی که رفتار، صفت یا تشخیص خاصی، در جامعه کلی رخ می‌دهد را به حساب نمی‌آورند، همچنین در مورد قضاوت‌ها و یا موفقیت‌های نسبی‌شان درباره توصیه‌های خود فیدبک (پس‌خوراند) دریافت نمی‌دارند و به این ترتیب فرصت اصلاح راهبردهای نادقیق فراهم نمی‌شود، منبع دیگر خطا این است که اطلاعات از قبل به دست آمده در فرآیند جمع‌آوری داده‌ها، اغلب نسبت به اطلاعاتی که بعدها به دست می‌آیند مهمتر تلقی می‌شوند که مشکل‌سازترین آن زمانی است که متخصصان بالینی رفتار مراجع را تفسیر می‌کنند، آنگاه می‌کوشند تا مراجع را متقاعد سازند که تفسیرشان درست است (همچنین در موقعیت فرضیه‌آزمایی که اطلاعات کافی را برای تأیید یا رد فرضیه جست‌وجو نکرده‌اند).

سوگیری پس‌منظر: اشخاص نسبت به قضاوت‌هایشان اطمینان بیش از اندازه دارند و قبل از به دست آمدن نتایج، آنچه را که فکر می‌کنند می‌دانند، بیش برآورد می‌کنند. (می‌گویند باید از قبل می‌دانستم)

در مواردی که نیازمند تصمیم‌گیری‌های بالینی فوری باشند، همانند خطر برای خود و دیگران، بهتر است که رویکردهای ساخت یافته و یا دست‌کم نیمه‌ساخت یافته جامع، استفاده شوند. (برای آنکه اطلاعات ضروری از قلم نیفتد).

بیشتر محدودیت‌های عملی ارزشیابی‌های روانی به توضیح ناکافی مسئله مربوط است.

توصیف‌های روانی باید برای تحقق چهار ملاک زیر تلاش کنند: اعتبار یا پایایی، گستردگی توصیف دقیق، روایی توصیفی و روایی پیش‌بینی.

منظور از **اعتبار توصیفی** این است که آیا با تکرار متخصصان دیگر همان توصیف یا طبقه‌بندی به دست می‌آید یا نه (توافق بین تشخیصی Interdiagnostic

agreement) و همچنین تکرار آزمایش توسط یک متخصص در زمان‌های مختلف به نتیجه یکسان می‌انجامد یا نه (توافق درون تشخیصی Intradiagnostic agreement).

روایی توصیفی: افراد مورد طبقه‌بندی تا چه اندازه از نظر متغیرهایی که خارج از نظام طبقه‌بندی است، به یکدیگر شباهت دارند. مانند: آیا کسانی که در آزمون

MMPI نیمرخ روانی یکسان دارند در سایر خصایص مانند تاریخچه خانوادگی، متغیرهای جمعیتی، مشکلات قانونی یا سوءمصرف الکل نیز یکسان‌اند؟

منظور از گستردگی توصیف هم این است که طبقه‌بندی، گستره وسیعی از خصایص را دربرگیرد (طبقه وسیعی از افراد) و در عین حال به اندازه گروهی اخص باشد که اطلاعات سودمندی را درباره فرد مورد مطالعه در اختیار بگذارد.

روایی پیش‌بینی هم به معنای آن است که با چه سطح اطمینانی می‌توان براساس استنباط‌هایی که از آزمون‌ها به عمل آمده است نتایج آینده را پیش‌بینی کرد.

سوالات طبقه بندی شده فصل ۱

۱. محقق در ساختن یک آزمون روانی به دنبال این است که مواد آزمون تا چه حد جنبه‌های مختلف یک متغیر را اندازه می‌گیرند. کدام بعد روان‌سنجی مورد نظر محقق می‌باشد؟ (۹۳)

(۱) اعتبار سازه

(۲) اعتبار محتوا

(۳) پایایی ارزیاب‌ها

(۴) ثبات درونی آزمون

پاسخنامه سوالات طبقه بندی شده فصل ۱

۱. گزینه ۲ صحیح است.

اعتبار محتوا نوعی اعتبار است که معمولاً برای بررسی اجزای تشکیل دهنده یک ابزار اندازه‌گیری به کار برده می‌شود. اعتبار محتوای یک ابزار اندازه‌گیری به سؤال‌های تشکیل‌دهنده آن بستگی دارد. اعتبار محتوا به قضاوت داوران بستگی دارد.

شما در حال مطالعه بخشی از این محصول به عنوان نمونه هستید.
برای دریافت این مجموعه به صورت اینترنتی و با تخفیف‌های ویژه روی عکس زیر کلیک کنید:

جهت خرید تلفنی نیز عدد ۱ را به سامانه پیامکی ۰۲۱۶۶۴۷۵۶۲۰ ارسال نمایید.

فصل نهم: پرسشنامه روانی کالیفرنیا

پرسشنامه روانی کالیفرنیا (CPI) در اصل توسط **هریسون گاف** تدوین شد. یک آزمون مدادکاغذی خود-اجراست. ۴۶۲ گزاره صحیح-غلط، برای اجرای گروهی طراحی شده است، برای ارزشیابی ۱۲-۷۰ ساله‌ها به کار رفته ولی عمدتاً برای بزرگسالانی ساخته شده که از توانایی خواندن حداقل در سطح پایه چهارم برخوردارند. دارای ۲۰ مقیاس و ۳ عامل است. با فرهنگ‌های مختلف مرتبط است و دارای اصطلاحات متعارف مانند سلطه‌گری، شکیبایی و خویشتن‌داری (خودگردانی) که گاف از آنها به عنوان مفاهیم قومی یاد می‌کند است، این سازه‌ها از روایی کارکردی برخوردارند و دارای تناسب بین فرهنگی هستند و گروه‌های زیادی از افراد آنها را به آسانی می‌فهمند. پایه‌ها و سازه‌های اصلی آزمون بر مفاهیم رفتار آدمی که بیشتر مردم در اغلب فرهنگ‌ها به آنها عقیده دارند، مبتنی است.

نخستین هدف CPI، پرداختن به نکات دقیق و ریزه‌کاری‌های روان‌سنجی نیست و از یک نظریه شخصیتی خاص گرفته نشده است، بلکه توجه اصلی CPI به فایده عملی و کوشش برای تدوین توصیف‌های مناسب، قابل فهم و دقیق برای پیش‌بینی‌های رفتاری معطوف است. این پرسشنامه بر مبنای کلیدیابی ملاک تجربی و نیز با توجه به رکورد منطقی (خاصی را اندازه بگیرند که مقیاس ما به منظور آن طراحی شده‌اند)، تدوین گردید.

مقیاس‌های اول CPI به عامل‌های تعاملی و از نظر اجتماعی مشاهده‌پذیر (مانند مردم‌آمیزی و حضور اجتماعی) مربوط‌اند، مقیاس‌های میانی به صفاتی که درونی هستند (مانند احساس مسئولیت- خودداری)، و مقیاس‌های انتهایی به متغیرهای سبک شناختی (مانند کارآمدی ذهنی و انعطاف‌پذیری) مربوط‌اند. دو مقیاسی که بعدها به CPI افزوده شد، همدلی و عدم وابستگی بود (در فرم تجدیدنظر شده). نمره‌های پایین در CPI نشانگر صفات نامطلوب‌اند.

این آزمون در حوزه‌هایی مانند کارایی مدیریت، کنترل‌کنندگان ترافیک هوایی، دلان بورس سهام ارز، میزان خلاقیت در حوزه‌هایی مانند معماری و ریاضیات، روش‌های طبی پیشگیری از آبستنی و عملکرد در برنامه‌های دوره رزیدنتی روانپزشکی مورد استفاده قرار می‌گیرد. CPI برای سنجش خصایص درون فردی اشخاص نسبتاً بهنجار آزمون بسیار مفیدی است. CPI در گزینش کارکنان و راهنمایی شغلی به گونه گسترده‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد.

پرسشنامه CPI از بین آزمون‌های تشخیص عینی که در برنامه‌های تربیتی روان‌شناسی بالینی به کار می‌رود در رتبه دوم قرار دارد. از ۱۹۶۹ تا ۱۹۷۳ نیز از بین متداول‌ترین ابزارهای سنجش که در مورد بزرگسالان به کار می‌رفت در مرتبه دوم قرار داشت.

هم از نظر چهارچوب و هم از نظر محتوای ماده‌ها بین CPI و MMPI شباهت وجود دارد. از CPI به عنوان MMPI شخص عامل یاد شده است. در CPI بیش از ۱/۳ (۱۹۴ ماده از ۶۶۲ ماده) پرسش‌های MMPI به کار رفته است. توجه CPI به جمعیت بهنجار معطوف است و به شدت ماهیت میان فردی دارد ولی MMPI به آسیب‌شناسی و جداسازی بهنجار از نابهنجار مربوط است.

اعتبار بازآزمایی: کمترین اعتبار در همدلی و بیشترین اعتبار در مورد خویشتن‌داری است.

همسانی درونی: کمترین در مورد خودپذیری، بیشترین در مورد میزان تحقق خود یا خودشکوفایی است. ضرایب همسانی درونی نشان می‌دهد که بین ماده‌های آزمون تغییرپذیری قابل ملاحظه‌ای وجود دارد اما روی هم رفته ساختار مقیاس‌ها مناسبند.

CPI در واقع فقط با ۴ مورد از ۵ عامل شخصیت ارتباط دارد. عامل توافق‌پذیری حداقل ارتباط را با CPI دارد. در CPI، ارزشیابی و پیش‌بینی صفت خاص، درونی و یک‌بعدی کمتر مورد توجه است، بلکه کانون توجه آن سنجش رفتارها و جهت‌گیری‌های میان فردی است.

CPI برای مردم عادی بسیار قابل فهم است و مانند MMPI یا MCMI نیست؛ چون بیشتر مفاهیم بنیادی آن، از تعامل اجتماعی روزمره گرفته شده است. یک انتقاد عمده که به CPI وارد شده است فقدان تحلیل عاملی در تدوین مقیاس‌های مختلف آن است. مطالعات تحلیل عامل انجام شده، حاکی از آن است که بیشتر واریانس آزمون فقط به وسیله دو عامل تبیین می‌شود: اثربخشی میان فردی و کنترل درونی. یکی دیگر از محدودیت‌های CPI ناکافی بودن تعداد مطالعاتی است که درباره معنای جفت مقیاس‌ها یا مقیاس‌های سه‌تایی انجام گرفته است.

برای تدوین تفسیرهای بالینی دقیق از CPI، در نظر گرفتن عاملی مانند موقعیت کلی زندگی آزمودنی، امری اساسی است، برای مثال معنای نیم‌رخ یک فرد ۱۵ ساله در مقیاس ذهنیت روان‌شناختی (Py)، با نیم‌رخ مشابه در مورد یک شخص ۵۵ ساله تفاوت دارد.

آخرین نکته احتیاطی در مورد CPI به درجه مقایسه‌پذیری بین نسخه تجدیدنظر شده ۱۹۸۷ و نسخه قبلی، در مورد تعمیم پژوهش‌ها و تفسیرها مربوط است.

تفسیر آزمون

طول مدت آزمون: شخصی که هوش بهنجار دارد آزمون را تقریباً در یک ساعت تمام می‌کند. اگر ۱ ساعت و نیم یا بیشتر طول بکشد: (۱) یک اختلال روانی عمده مانند افسردگی شدید یا روان‌پریشی کارکردی (۲) هوشبهر پایین همراه با ضعف در خواندن (۳) اختلال مغزی.

اگر آزمون در ۲۰ دقیقه یا کمتر انجام شود: (۱) نیم‌رخ فاقد روایی، (۲) شخصیت تکانشی، (۳) هر دو مورد ۱ و ۲.

تعیین روایی نیمرخ: یکی از ملاحظات اولیه در ارزشیابی روایی نیمرخ، توجه به تعداد ماده‌هایی است که بدون پاسخ گذاشته شده‌اند، اگر به ۳۰ پرسش و یا بیشتر از آن پاسخ داده نشود، نتایج آزمون ممکن است فاقد روایی باشد.

یک شاخص مناسب برای دادن پاسخ‌های تصادفی، نمره پایین در مقیاس اشتراک (cm) است. نمره ۲۹ یا کمتر برای مردان، و ۲۴ یا کمتر برای زنان در این مقیاس نشان دهنده پاسخ‌های تصادفی است.

وانمود بد را معمولاً می‌توان از روی مشاهده نمره‌های خیلی پایین در مقیاس تندرستی (wb) و اشتراک (cm) کشف کرد. (۲۷ یا کمتر برای مردان، ۳۱ یا کمتر برای زنان). نمره پایین در مقیاس برداشت خوب (GI) نیز به ویژه در نیمرخ مردان اغلب با وانمود بد رابطه دارد (۳۹ یا کمتر برای مردان، ۴۰ یا کمتر برای زنان). تفسیر وانمود بد: نیاز شخصی برای جدی جلوه دادن مشکل خود، فریادی برای کمک که در آن خودکشی یک احتمال جدی است، یا شخص برای بهره ثانوی بیماری تمارض می‌کند. مهمترین مقیاسی که باید برای تشخیص وانمود خوب ارزیابی شود "مقیاس برداشت خوب" Gi است.

دو نفر که در Gi نمره بالا گرفته‌اند: برای تمیز بین شخصی که از سطح برتر سازگاری برخوردار است و کسی که خود را خوب وانمود می‌کند، باید **سوابق گذشته** شخص بررسی شود.

نمره‌های $T=50$ یا بیشتر معمولاً نشان‌دهنده حوزه مثبت سازگاری است. نمره‌ها باید در زمینه کلی سنجش و سایر اطلاعات تفسیر شود، برای مثال نمره ۶۰ در مقیاس کارآمدی ذهنی (Ie) در مورد یک دانش‌آموز دبیرستانی نشانگر سطح نسبتاً بالای این خصیصه است، در صورتی که همان نمره در مورد یک دانش پزشکی نشان‌دهنده سطح پایین این خصیصه در مقایسه با همسالانش محسوب می‌شود. دارندگان نمره‌های بالا، همه نمره‌ها (بالتر از $T=50$)، احتمالاً افرادی سنتی یا قراردادی بوده و بر انجام دادن صحیح کارها و ادراک درست امور تأکید می‌کنند، در صورتی که دارندگان نمره‌های پایین (همه نمره‌ها زیر $T=50$) اغلب افرادی غیرسنتی و فردگرا بوده و احتمالاً ادراکی غیرمعمول از جهان دارند.

سه محور CPI عبارتند از: (۱) درون‌گرایی - برون‌گرایی، (۲) هواداری از هنجار - تردید درباره هنجار، و (۳) تحقق خود یا خودشکوفایی. محور یا سنخ ۳، از ترکیب محورهای ۱ و ۲ به وجود می‌آید، چون این دو نشان می‌دهند که فرد چقدر تحقق یافته است.

آلفا: به برون‌گرایی و جانبداری از هنجارهای اجتماعی گرایش زیاد دارند، به سبب تکلیف‌گرا بودن و خلاق بودن، رهبران خوبی هستند و به برقراری ارتباط با دیگران علاقه‌مندند.

اگر محور خودشکوفایی بالا باشد: رهبرانی با نفوذ و پرجذبه، در ایجاد تغییرات اجتماعی موثر.

اگر خودشکوفایی پایین باشد و رشد نکند: افرادی تعزیه‌گردان (تأثیرگذار بر دیگران (manipulator)) و خودمحور بوده و فقط در فکر رسیدن به هدف‌های خود هستند بی‌آنکه به پیامدهای آن برای دیگران بیندیشند.

بتا: درون‌گرایی، علاقه‌مندی به هنجار (در نقش‌پذیر و احساس راحتی می‌کنند و ساختار خارجی را ترجیح می‌دهند).

خودشکوفایی بالا: مهرورز، نمونه‌ای از الگوهای آرمانی انسان خوب، انتقال‌دهنده منابع سنتی عقل و خرد.

خودشکوفایی پایین: توجه به محرک‌های محیطی، بیش از اندازه مقلد، انعطاف‌ناپذیر، خشک و خوددار.

گاما: برون‌گرا، تردید درباره اعتقادات، عقاید و ارزش‌ها (هنجارها). اعتراض‌ها را به طور آشکار ابراز می‌دارند. ادراک آنان از جهان به شدت فردگرایانه است اما در عین حال فعالانه با دیگران درگیرند. در بهترین شرایط، افرادی نوآور مال‌اندیش، اهل نظر و تخیلی هستند. احتمال دارد که مخترع شوند، عقاید تازه را به وجود آورند و رشته خود را به سوی مرزهای جدید سوق دهند.

اگر خودشکوفایی پایین باشد، افرادی ناشکیبا، متخاصم، افراط‌کار، متمرد و خراب‌کار خواهند بود.

دلتا: درون‌گرا، تردید در مورد ارزش‌ها و اعتقادهای سنتی (هنجارها). بیش از اندازه غرق در رویاها و خیال‌پردازی‌های خود هستند.

خودشکوفایی بالا: بسیار تخیلی، هنرمند، مال‌اندیش، نوآور، ممکن است که نوآوری‌های آنان ناشناخته بماند، زیرا به ندرت از فعالیت‌های خود چیزی تولید می‌کنند.

خودشکوفایی پایین (رشد ضعیف و نابسند): بی‌نظم و ترتیب، گوشه‌گیر، تنها، متعارض با خود بوده و خطر فروپاشی مکانیسم‌های جبرانی وجود دارد.

مقیاس‌های آزمون

۱- سلطه‌گری (Do): توانایی رهبری را اندازه می‌گیرد و یکی از مقیاس‌هایی است که از بیشترین روایی برخوردار است. اگر Do بالا باشد: آشتی‌ناپذیرند و از آن دسته اشخاصی نیستند که دیگران به راحتی بتوانند در حضورشان به ضعف‌های خود اعتراف کنند، از خصوصیات یک رهبر مانند اعتماد به نفس و پرخاشگری برخوردارند. نمره متوسط: استعداد رهبری دارند اما تحت شرایط معمولی. برای استفاده از این توانایی در جست‌وجوی فرصت بر نمی‌آیند. نمره پایین: در برنامه‌ریزی احساس ناراحتی می‌کنند، بنابراین گاهی بی‌پروا و تکانشی می‌شوند و در تصمیم‌گیری از سبک دموکراتیک و مشارکتی استفاده می‌کنند. کمرو، ترسو، سلطه‌پذیر هستند.

۲- استعداد پایگاه (CS): به معنی سطح نسبی درآمد، تحصیلات، اعتبار و قدرت مکتسبه در محیط فرهنگی - اجتماعی شخص است.

نمره بالا: جاه‌طلب، دارای اعتماد به نفس، باهوش، خطرجو، علایق گسترده، باذوق، مبتکر و

نمره پایین: کمرو، ترسو، انرژی سطح پایین، خشک و انعطاف‌ناپذیر، بی‌سروصدا و ...

۳- مردم‌آمیزی (Sy): با Sp, Ie و Sa همپوشی زیاد دارد.

نمره بالا: جاه‌طلب، مردم‌آمیز، پرخاشگر، پرانرژی، پرحرف، باجرات و خطرجو.

نمره پایین: دارای زمینه برای اضطراب، منزوی، کمرو، فروتن، ترسو و...

۴- حضور اجتماعی (SP): این مقیاس به ویژه، اعتماد به نفس و جرأت ابراز وجود شخص را اندازه می‌گیرد. به Sy شباهت دارد، تنها تفاوت با Sy : حضور اجتماعی (Sp) نه تنها مستلزم مردم‌آمیزی است، بلکه چنین شخصی نیاز بیشتری دارد تا دیگران را زیر نفوذ بگیرد و احتمالاً دارای پرخاشگری، تحریک‌پذیری و گرایش به سرزنش و طعنه‌زنی بیشتری است. محتوای سؤال‌ها در درجه نخست به برازندگی و ثبات فرد و اینکه تا چه اندازه از تعامل‌های اجتماعی لذت می‌برد، مربوط است. این مقیاس با Sa, Sy و به میزان کمتری Ie و Cs همپوشی دارد.

نمره بالا: اجتماعی، دارای اعتماد به نفس، زنده‌دل، پرحرف، ماجراجو، غیرستنی، خودانگیخته.

نمره پایین: کمرو، منزوی، آرام، بی‌سروصدا، ترسو، خوددار، محتاط و علاقه به سنت و مقررات.

۵- خودپذیری (Sa): به منظور سنجش عامل‌هایی مانند احساس ارزش شخصی، پذیرش خود، استعداد برای اندیشیدن و عمل کردن مستقل، تدوین شد. پاسخ‌ها در جهت عکس استعداد برای پایگاه (Cs) نمره‌گذاری می‌شوند (همپوشی منفی). با مقیاس‌های Sy, Sp و به مقدار کمتر Cs استعداد برای پایگاه، همپوشی دارد. مقیاس Sa با هیپومان (شیدایی خفیف) (مکانیسمی علیه افسردگی)، تا اندازه‌ای همبستگی دارد. نمره بالا: اجتماعی، با اعتماد به نفس و...

نمره خیلی بالا: چون این مقیاس با هیپومان رابطه دارد، بنابراین شاید نشانگر حس خودپذیری افراطی همراه با احساس‌های انتقاد از خود، بدبینی و ناامیدی زمینه‌ساز و ناشناخته باشد.

نمره پایین: به عنوان افرادی معمولی و پیش‌پافتاده توصیف می‌شوند و شخصیتی اف‌ت کرده ($Flat$) و یک‌بعدی دارند، متداولترین صفات: کمرو، منزوی، آرام، ترسو و خوددار.

۶- استقلال یا عدم وابستگی (In): یکی از مقیاس‌های جدید CPI است که از ۳۰ ماده تشکیل یافته است و میزان تلاش فرد را در جهت خودپیروی شغلی ($autonomy$) و میان‌فردی اندازه می‌گیرد. این مقیاس شباهت‌هایی با Sa دارد (اعتماد به نفس و متکی به خود). از نظر مفهومی با Ai شباهت دارد (کار کردن به دور از نفوذ و محدودیت و انتظار دیگران). صفات سرزندگی و شوخ‌طبعی: Sp, Sa, In . نمره بالا: نشان‌دهنده اعتماد به نفس و اطمینان به خود و برخورداری از حضور اجتماعی و... است.

نمره پایین: ترسو، کمرو، محتاط، سلطه‌پذیر، فروتن، بی‌تکلف، عصبی و ناآرام.

۷- همدلی (EM): دارای ۳۸ ماده و مقیاس جدیدی است. سازمان اصلی که به وسیله این مقیاس اندازه‌گیری می‌شود، میزان توانایی شخص در درک و احساس تجارب درونی دیگران است.

نمره‌ها بالا: شهودی، حساس، باهوش، مردم‌آمیز، خوش‌مشرب و...

نمره پایین: دارندگان نمره خیلی پایین، درباره علل رفتار دیگران اغلب گیج و سردرگم می‌شوند، افرادی قدرت‌طلب و قوم‌پرست، پدران‌شان احتمالاً اشخاصی غیرصمیمی، سرد، خاموش، کم‌حرف بوده‌اند. متداول‌ترین صفات این افراد: کمرو، سروصدا، دارای علایق محدود و محافظه‌کار.

۸- مسئولیت (Re): وظیفه‌شناسی، قابلیت اعتماد، عمل کردن براساس نظم و مقررات و اعتقاد بر اینکه عقل و دلیل باید بر زندگی حاکم باشد را می‌سنجد. در مقیاس Re به ماده‌هایی که میزان بالایی از تعهد نسبت به ارزش‌های اجتماعی، مدنی و اخلاقی را منعکس می‌کنند نمره‌های مثبت داده می‌شود.

نمره بالا: دارندگان گروه‌های شغلی که مشاغلشان مستلزم رفتار مسئولانه و توأم با وظیفه‌شناسی است، در این مقیاس نمره‌های متوسط و یا بالاتر از متوسط می‌گیرند. نمره پایین: افراد دارای رفتارهای جامعه‌ستیز در این مقیاس، نمره‌های پایین می‌گیرند. سوابق زندگی نشان می‌دهد که اولین تجربه جنسی آنان در سن پایین رخ داده است، در دبیرستان کم‌آموز بوده‌اند، با والدین خود به طور چشمگیری عدم‌توافق داشته‌اند، به رفتارهای بزهکارانه‌ای مرزی دست زده‌اند و پدران‌شان اغلب به مصرف الکل معتاد بوده‌اند. متداول‌ترین صفات: متمرّد، بی‌پروا، لذت‌طلب.

۹- اجتماعی شدن (So): در ابتدا مقیاس بزهکاری نامیده می‌شد، این مقیاس، مقیاس دلخواه گاف و نیز رواترین و قوی‌ترین مقیاس CPI است. این مقیاس احتمال بروز رفتارهایی را که در فرهنگ فرد نادرست تلقی می‌شود برآورد می‌کند، و توانسته است تقلب‌کنندگان را از افرادی که تقلب نمی‌کنند، با دقت نسبی تفکیک کند. بیماران اسکیزوفرنیک که اقدام به خودکشی خشونت‌بار کرده‌اند، به ویژه در مقیاس So نمره‌های پایین گرفته‌اند. بسیاری از ماده‌های موجود در این مقیاس برای تعیین میزان تجارب گرم و رضایت‌بخش روابط خانوادگی طراحی شده‌اند.

نمره بالا: باثبات، سازمان‌یافته، قابل اعتماد، همکاری‌کننده.

نمره پایین: بی‌پروا، تکانشی، متمرّد، غیرستنی، بی‌قرار، بدگمان، طعنه‌زننده.

۱۰- خویشتن‌داری (SC): هدف اصلی از تدوین این مقیاس، اندازه‌گیری میزان کنترل و نظارتی است که شخص بر رفتار خود دارد. به نظر گاف، مقیاس مسئولیت میزان درک شخص از بازداری‌ها، خویشتن‌داری و میزان نفوذی که این بازداری‌ها در رفتار شخص دارد، را می‌سنجد. مقیاس SC در وهله نخست با مقیاس Gi همپوشی دارد. بعضی از مهمترین ماده‌های SC، بر این نکته تأکید دارند که تفکر و منطق، نخستین عوامل تعیین‌کننده رفتار به شمار می‌روند. نمره‌های بالا: میانه‌رو، آرام، محافظه‌کار، سنتی و وظیفه‌شناس.

نمره‌های پایین: در اغلب موارد موقعیت‌ها را از نقطه‌نظر مسائل جنسی می‌بینند. متداول‌ترین صفات این افراد: تکانش‌گر، مودبی، لذت‌طلب، ماجراجو و شوخ.

۱۱- برداشت خوب (Gi): یک مقیاس روایی است. با SC به میزان نسبتاً بالایی همپوشی دارد. دارندگان نمره بالا گرایش دارند که درباره نقاط مثبت خود مبالغه کنند و خصایص منفی‌شان را به حداقل جلوه دهند. با افزایش وانمود خوب نه تنها نمره Gi، بلکه در سایر مقیاس‌ها نیز، نمره افزایش می‌یابد. می‌توان از Gi برای شناسایی کسانی که سعی می‌کنند در سایر ابعاد خاص خوب وانمود کنند، استفاده کرد.

نمره بالا Gi در مورد یک شخص الکلی احتمالاً یا نشانگر کوشش آگاهانه وی برای ایجاد برداشت مطلوب از خود و یا استفاده از مکانیسم انکار است که اغلب با این اختلال رابطه دارد. یک برداشت دیگر برای نمره خیلی زیاد در Gi آن است که شخص از برداشتی که در دیگران ایجاد می‌کند آگاه نیست، بلکه براساس ادراک‌های انتخابی انعطاف‌ناپذیرش دارای خودانگاره نخوت‌آمیزی است، یعنی سعی می‌کند دیدگاه دیگران را با دیدگاه خود همسو و هماهنگ کند، تا ادراک خود را از خود، به آنان منتقل کند.

گاف توصیه می‌کند که نمره برش آرمانی برای کشف نیمرخ‌های وانمود خوب برای مردان $T=69$ و برای زنان $T=71$ است. متداول‌ترین صفات برای افرادی با نمرات بالا: آرام، سنتی، محافظه‌کار و میانه‌رو.

نمره‌های پایین در $T=35$ Gi و یا کمتر در Gi، نیمرخ وانمود بد است. این افراد معمولاً در خانواده‌های آکنده از تعارض پرورش یافته‌اند و مادرانشان افرادی عصبی و ناراضی بوده‌اند. متداول‌ترین صفات افرادی با نمرات پایین: تند مزاج، بی‌قرار، متمدن.

۱۲- اشتراک Cm (Communality): در اصل برای کشف پاسخ‌های تصادفی طراحی شد، روش کلیدیابی پرسش‌ها به گونه‌ای است که جمعیت بهنجار به ۹۵ درصد پرسش‌ها در جهت کلید پاسخ می‌دهند. این مقیاس با پاسخ‌های عام یا متداول در آزمون رورشاخ مقایسه‌پذیر است، زیرا نشانگر آن است که آزمودنی تا چه اندازه، محیط پیرامون خود را همانند دیگران می‌بیند.

نمره‌های بالا: وظیفه‌شناس، جدی، دارای تفکر روشن، مبادی آداب، باتدبیر، اهل عمل.

نمره‌های پایین: بی‌پروا، حواس‌پرت، غیرسنتی، دمدمی، گم‌گشته.

نمره آرمانی برای کشف نیمرخ وانمود بد در Cm در مورد مردان $T=29$ و در مورد زنان $T=24$ است. نمره‌های کمتر از ۲۰ در Cm، تقریباً همیشه، فقدان روایی نیمرخ را مورد تأکید قرار می‌دهد.

۱۳- احساس سلامتی (Wb) (Well being): این مقیاس در اصل برای کمک به تشخیص نیمرخ‌هایی که در آنها وانمود بد صورت گرفته است، تدوین شد. بنابراین در ابتدا به عنوان مقیاس وانمود بد (Ds) (dissimulation) نامیده می‌شد و نیمرخ‌های وانمود بد در اصل توسط این مقیاس قابل تشخیص هستند، زیرا به طور کلی نمره‌های آن از نیمرخ‌های معتبر بیماران روانی هم پایین‌تر است. به طور کلی مقیاس Wb به عنوان شاخصی از برآورد تقریبی سطح سازگاری شخص در آزمون به کار رفته است. در مقایسه با مقیاس‌های دیگر، بیشتر یک مقیاس حالت است، بنابراین تا اندازه‌ای تغییرپذیر بوده و به نوسان‌های خلق آزمودنی بستگی دارد. نمره بالا: داشتن تفکر روشن و شایستگی.

نمره‌های پایین: افرادی که موقعیت آزمون را میدانی برای شکوه تلقی کرده و می‌کوشند در بیان مشکلات خود مبالغه کنند، اغلب نمره‌هایی در حد پایین می‌گیرند. متداول‌ترین صفات این افراد گم‌گشته، نق‌زننده، و گوشت تلخ (bitter) است.

نمره بسیار پایین: نشانگر نیمرخ فاقه روایی است که در آن آزمودنی به وانمود بد اقدام می‌کند.

۱۴- مدارا (To): میزان ناشکیبایی اجتماعی در برابر پذیرا بودن، سهل‌گیری و عدم داوری اشخاص درباره عقاید و نگرش‌های اجتماعی‌شان را اندازه می‌گیرد. یک مقیاس ضعیف است و روایی آن تردیدآمیز است و باید محتاط بود و نتایج را آزمایشی تلقی کرد.

نمره‌های بالا: منصف و بی‌غرض، دارای بینش، گسترده‌ی علائق و تفکر روشن.

نمره‌های پایین: متعصب، بدگمان، دارای عقاید محدود و داوری‌کننده.

۱۵- پیشرفت از طریق همنوایی (Ac): نه تنها هدف‌گیری به سوی پیشرفت، بلکه نیاز به ساختار و سازمان به عنوان وسیله‌ای برای راه یافتن به پیشرفت را نیز دربرمی‌گیرد. این مقیاس برای کارکنان امور تحصیلی کاربرد عملی مناسب دارد و معلوم شده است که با معدل نمره‌های تحصیلی و پیشرفت کلی در موقعیت‌های دبیرستانی دارای همبستگی معنی‌دار است.

نمره بالا: مسئول، منظم و سازمان‌یافته، جاه‌طلب، با پشتکار، کارآمد و وظیفه‌شناس.

نمره پایین: مراجع قدرت و مقررات را طرد می‌کنند، متمدن باهوش جزو این دسته هستند، به ویژه اگر نمره‌های آنان در Ai بالا باشد. متداول‌ترین: تنبل، تکانشگر، بی‌پروا، متمدن، حواس‌پرت، شرور.

۱۶- پیشرفت از طریق عدم وابستگی (Ai): این مقیاس برای پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی در محیط دانشگاهی طراحی گردید. نمره‌های بالا در زمینه‌هایی که مستلزم خلاقیت، خودشکوفایی و تفکر مستقل است موفقیت به دست می‌آورند. گاف پیشرفت از طریق هم‌نوایی را به عنوان تقویت شکل و پیشرفت از طریق عدم وابستگی را به عنوان آفرینندگی شکل توصیف می‌کند.

دانشجویانی که مقیاس Ai برافراشته دارند و معدل نمره‌های پیشرفت تحصیلی‌شان نیز بالاست، موفقیتشان بیشتر به دلیل نیاز شدیدی است که به پیشرفت دارند نه به خاطر هوش.

نمره بالا: باهوش، تفکر روشن، منطقی، پیش‌نگر یا دوراندیش، مبتکر و دارای کارکرد عالی در شرایط بدون ساخت.

نمره پایین: خودپنداره آنان به تعریف خارجی وابسته است، احساس می‌کنند که تفکر انتزاعی جایی در جهان ندارد، به ساخت خارجی و مشخص کردن مراحل انجام صحیح کار توسط دیگران نیاز دارند، گم‌گشته اند و علایق محدودی دارند.

۱۷- کارآمدی ذهنی Ie: این مقیاس در اصل آزمون هوشی غیرذهنی نامیده می‌شود و برای اندازه‌گیری صفات شخصیتی هم‌ایند با سطح توانایی‌های ذهنی طراحی گردید. این مقیاس نشان می‌دهد که فرد تا چه اندازه از هوشی که دارد استفاده می‌کند. نمره بدست آمده با اندازه‌های هوش هم‌بستگی مثبت دارد و اعضای MENSA (انجمن دارندگان هوش بالا که جزو ۲ درصد بالای جامعه را تشکیل می‌دهند) در این مقیاس به گونه معنی‌داری نمره‌های بالاتر از هنجارهای ملی گرفتند. نمره‌های بالا: باهوش، تفکر روشن، هوشیار، دارای علایق گسترده، مبتکر.

نمره‌های پایین در Ie: تردید در مورد توانایی‌های هوشی خود، گم‌گشته، عصبی، محدودیت علایق.

۱۸- استعداد روان‌شناختی (Py): هدف اصلی از تدوین Py، شناسایی اشخاصی بود که نسبت به رفتار دیگران بینش دارند و انگیزه‌های درونی دیگران را به دقت درک می‌کنند. در سنجش و کشف خصایص دیگران توانایی دارند ولی لزوماً دارای همدلی و مهرورزی نیستند. این مقیاس بیشتر مشخص‌کننده اشخاصی است که به مطالعه و پیگیری روان‌شناسی از چشم‌انداز تحصیلی علاقه دارند. محتوای ماده به توانایی تمرکز، کارایی در برخورد با ابهام و میزان لذت بردن از کار و حرفه خود مربوط است.

نمره‌های بالا: منطقی، تفکر روشن، پیش‌نگر، کامل، دارای علایق گسترده.

نمره‌های پایین: در موقعیت‌های ملموس و عینی احساس راحتی بیشتری می‌کنند، ساده، محدودیت علایق.

۱۹- انعطاف‌پذیری Fx: برای سنجش انعطاف‌پذیری، انطباق‌پذیری و تغییرپذیری فرد از نظر تفکر، رفتار و خلق طراحی شد. در ابتدا به مسائل انعطاف‌ناپذیری معطوف بود و بعد تغییر نام یافت. در مورد نمره‌های پایین این مقیاس روایی خوب است اما نمره‌های بالا نه، به دلیل احساس بی‌ریشه کردن و نالاستواری هیجانی، بی‌ثباتی و غیرقابل پیش‌بینی بودن شخص در نمره‌های بالا.

نمره‌های بالا: منطقی، کامل، تفکر روشن، علایق گسترده، پیش‌نگر.

نمره‌های پایین: سازمان‌یافته، کارآمد، انعطاف‌ناپذیر، محافظه‌کار، علایق محدود، سنتی، متعصب، افکار و تجارب جدید را دوست ندارند و در جست‌وجوی امنیت‌اند.

۲۰- زنانگی/ مردانگی F/M: هدف اصلی آن کشف تعارض‌های عمده در مفرد هویت جنسی بود، اما این جنبه از مقیاس اهمیت خود را از دست داده است. این تنها مقیاسی است که با عامل اصلی شخصیت سازگار و هم‌بستگی قوی دارد.

نمره‌های بالا: در مورد مردان عصبی، نگران، دلسوز به حال خود، انعکاسی، حساس.

نمره‌هایی در حد $T=70$ یا بیشتر در مورد مردان احتمالاً نشانگر داشتن مشکل در هویت جنسی است، ممکن است درون‌گرا بوده و علایق فلسفی و هنری داشته باشند. و در مورد زنان: گرم و صمیمی، همدردی‌کننده، احساساتی و وابسته.

نمره‌های متوسط بالا ۷۰-۶۰: به پیوندجویی و وابستگی نیاز چشم‌گیر دارند و از خودمختاری و استقلال دچار مشکل شده و احساس ناراحتی می‌کنند.

نمره‌های متوسط ۵۰-۴۰: دارای توانایی خود پیروی نسبی هستند و به وابستگی و پیوندجویی نیازی در حد متوسط دارند، اهل عمل و بسنده هستند اما نه به صورت مبالغه‌آمیز.

نمره‌های پایین در مورد مردان: دارای اعتماد به نفس، مستقل، پرخاشگر و جاه‌طلب.

نمره‌های پایین در مورد زنان: قوی، خشن و مستقل.

نمره ۳۰ و یا کمتر در مورد زنان: احتمالاً مشکلات مربوط به هویت جنسی دارند.

تفسیر افراشتگی مقیاس‌ها

خرده‌آزمون‌های تنظیم تصاویر و درک و فهم WAIS-R، روایی اندازه‌گیری جنبه‌هایی از هوش اجتماعی را به وسیله CPI تأیید می‌کند. خرده مقیاس درک و فهم آزمون وکسلر با خرده مقیاس‌های CS، Fx، Cm آزمون کالیفرنیا رابطه دارد. تنظیم تصاویر با Cs، Fx، Fm هم‌بستگی دارند.

ترکیب نمره‌های CPI با میزان توانایی‌های حل مسئله را می‌توان برای افزایش دقت پیش‌بینی عملکرد شغلی به کار بست.

CPI در پیش‌بینی و سنجش پیشرفت تحصیلی در دبیرستان و کشف دانش‌آموزان باهوش و پیشرفته دبیرستانی کارایی دارد. باهوش‌ها در مقیاس‌های Ai, Ie نمره بالا می‌گیرند و دانش‌آموزان کم‌آموز عموماً در این مقیاس‌ها، نمره‌های کم می‌گیرند. مقیاس‌هایی که در درجه نخست برای پیش‌بینی فارغ‌التحصیل شدن یا ترک کردن تحصیل به کار می‌روند Ac, Re هستند. دانش‌آموزانی که بعدها وارد دانشگاه می‌شوند در مقیاس‌های Ie, Ac, Re, Nc نمره‌های بالا می‌گیرند. پیش‌بینی و سنجش پیشرفت در دانشگاه: بین مقیاس‌های Ai, So, Re و معدل کل نمره‌های دانشگاهی همبستگی‌های معنی‌دار به دست آمده است. با استفاده از CPI پیش‌بینی عملکرد دانشجویان دانشگاه دشوارتر از پیش‌بینی عملکرد دانش‌آموزان دبیرستان است، علت این امر را می‌توان در تعداد زیاد و پیچیدگی متغیرهای موجود در موقعیت‌های دانشگاهی جست‌وجو کرد.

برای بررسی پیشرفت در برنامه‌های کارآموزی شغلی برای سنجش اثربخشی معلمان در برنامه‌های تدریس به دانش‌آموزان، Ac از همه مهمتر است. مقیاس‌هایی که با نمره‌های معدل کل نمره‌های دانشجویان دانشکده پزشکی، همبستگی مثبت دارند: To, Sy و از همه بیشتر Ie. دانشجویان ناموفق در مدرسه علوم دینی، در مقیاس‌های Sy و Sa نمره بالاتری می‌گیرند. آموزش پلیس و نظامی: مقیاس Ie و Do هر دو با کارایی در کار پلیسی رابطه دارند. گروهان‌های مأمور مشتق نظامی تنها مقیاسی که همبستگی معنادار با موفقیت آنان نشان داد، Ie بود. پیشرفت از طریق هم‌نویسی در برابر استقلال: مقایسه‌ای بین Ac و Ai می‌تواند درباره سبک یا رجحان فرد در انجام کار، اطلاعات مفیدی فراهم کند. نمره Ai که به گونه معنی‌دار بالاتر از Ac باشد، یک نیم‌رخ عالی برای نویسندگان، پژوهشگران و اشخاصی است که در مقام رهبری مستقل قرار دارند. هر دو مقیاس Ai و Ac زیاد و بین آنها توازن نسبی برقرار باشد، این وضع نشانگر آن است که این افراد برای کار کردن در محیط سازمان‌یافته و شرایط مستقل انعطاف‌پذیری لازم را دارند.

رهبری و سبک مدیریت: آزمون CPI برای فهم رهبری و سبک مدیریت به گونه گسترده‌ای در سازمان‌ها مورد استفاده قرار گرفته است. هسته مرکزی برای آگاهی از راحتی فرد در کنار مدیریت و یا تمایل وی به این امر میزان سلطه‌گری اوست، پس مقیاس Do، به دقت افراد رهبر را از غیررهبر تفکیک می‌کند.

اگر Do, Cs و Sp، نقطه‌های بلند نیم‌رخ باشند، رهبر احتمالاً فردی دارای اجتماعی، مجاب‌کننده، مرکز توجه و پراثری است. اگر Do, Sa و As هر سه بلند باشند، شخص نیاز شدیدی به کنترل دارد، از طرد شدن می‌ترسد، نیازمند توجه است، شگفتی‌ها را دوست ندارد و به ساختار روشن و مشخص تأکید می‌کند.

Do و Ai بالا: پیشرفت‌کنندگان مستقل که در عین حال بسیار متکبر و خودآغازگر هستند. معنای Do با برافراشتگی نسبی Re تغییر می‌کند. اگر Re و Do هر دو برافراشته باشند: رهبر پیشرو، وظیفه‌شناس و جاه‌طلب است. Do بالا، Re پایین: رهبر سلطه‌گری خود را به روش‌های پرخاشگری، انعطاف‌ناپذیر و تخریبی نشان می‌دهد. موفقیت و اثربخشی در مدیریت: Do, Cs, Sa, Sp بالا.

نیم‌رخ بازرگانان و مدیران: Do, Cs, Sa, Re, So, Sc پیش‌بینی‌کننده خوبی از موفقیت آینده در موقعیت‌های رهبری و مدیریت مالی بازرگانی و مدیران است. رهبری و همدلی: Do و Gi بالا.

تصمیم‌گیری: Wb و Sa: اگر Wb پایین و Sa در حد متوسط تا بالا باشد: به قضاوت‌های خود متکی هستند برای تصمیم‌گیری. در واقع Wb و Sa (تعاملشان) نشان می‌دهد که برای تصمیم‌گیری چقدر به خود متکی هستند و یا به دیگران وابسته هستند.

سنجش بالینی

آزمون کالیفرنیا برای سنجش افراد مجرم و بزهکار که تعارض‌های میان‌فردی یا تعارض فرد علیه اجتماع را دربرمی‌گیرد، به گونه‌ای موثر به کار بسته شده است. CPI آزمون تکمیلی خوبی برای آزمون‌های بالینی است زیرا می‌تواند نیرومندی نسبی برخی از خصایص بیماران روانی را مورد سنجش قرار داده و به پرسش‌هایی درباره نوع برنامه‌های تحصیلی و شغلی مناسب برای آنان پاسخ بدهد.

ناسازگاری کلی: پایین افتادگی کلی نیم‌رخ‌ها و برافراشتگی مقیاس Fe. اختلال شخصیت: دارندگان نمره‌های کمتر از ۲۵ در مقیاس So ممکن است تشخیص اختلال شخصیت، به ویژه اختلال‌های مرتبط با رفتارهای نمایشی، هیجانی و بی‌نظم دریافت کنند.

آسیب‌پذیری در برابر فشار روانی: افراد دارای نیم‌رخ شکل V که در آن So پایین (۳۵ یا کمتر) و Sc و Re به گونه معنی‌دار بالاست (۴۰ یا بیشتر)، احتمالاً دارای حالت دفاعی بوده و در برابر فشارهای موقعیتی آسیب‌پذیرند.

افسردگی: مقیاس‌های برتری‌جویی اجتماعی (طبقه ۱) معمولاً بر اثر افسردگی کاهش پیدا می‌کند و نمره T برابر ۴۰ یا کمتر در مقیاس‌های Sy, So, Ie و مخصوصاً Wb، کاملاً از خصایص نوعی جمعیت‌های افسرده است.

بی‌احساسی روانی یا رفتاری: کاهش مقیاس‌های Ai, Ie, Ac. اختلال‌های جسمانی شکل و روان‌تنی: مردان و زنان مبتلا به اختلال روان‌تنی معمولاً در مقیاس‌های Wb, Sc, Nمره‌های پایین و در مقیاس Cm برافراشتگی نشان می‌دهند، علاوه بر این مردان اغلب در مقیاس Ie نمره‌های پایین دارند. مکانیسم‌های دفاعی: مقیاس‌های Sc (جسمانی) و Gi (روان‌تنی) با به کار بستن مکانیسم‌های سرکوب‌کننده رابطه دارند. بزهکاری نوجوانی و رفتار جنایی: سنجش رفتار ضداجتماعی با CPI به خوبی مورد مطالعه قرار گرفته و به نتایج سودمندی رسیده است. هر دو گروه بزهکاران و جنایتکاران معمولاً در خرده‌مقیاس‌ها به ویژه Re و So نمره‌های پایین می‌گیرند. تجاوزگران خشن در مقیاس‌های Sp, Sa, Nمره‌های بالا و در Fe کم می‌گیرند. بزهکاران که مرتکب اعمال فوق‌العاده خشونت‌بار شده‌اند، در مقیاس Sc نمره بالا می‌گیرند. احتمال موفقیت اصلاح رفتار بزهکارانی را که به قید التزام آزاد می‌شوند می‌توان از روی نمره‌های آنان در مقیاس‌های Sp و Sa پیش‌بینی کرد زیرا افراد موفق در این مقیاس‌ها نمره‌های بالاتر و افراد کمتر موفق، نمره پایین‌تر می‌گیرند. خشونت مردان در روابط زناشویی: مقیاس‌هایی که خشونت را به گونه موثری پیش‌بینی کردند شامل نمره‌های Re, So, Gi بودند. وابستگی به مواد شیمیایی: احتمال بالقوه یا واقعی سوءمصرف ماده را شاید تا حد اعتیاد واقعی می‌توان از روی نمره‌های بالا در مقیاس‌های Sp و Sa همراه با نمره‌های پایین در مقیاس‌های Re, So, Sc, Wb تعیین کرد. مقیاسی که در مورد افراد مصرف‌کننده و غیرمصرف‌کننده، بالاترین قدرت تمیز را دارد، So است. بلوغ اجتماعی: فردی که بلوغ اجتماعی دارد فقط هم‌نواپی نمی‌کند، بلکه معیارهای سطح بالای اخلاقی هم دارد که با مردم متفاوت است: با So می‌توان بلوغ اجتماعی را سنجید.

سوالات طبقه بندی شده فصل ۹

۱- کدامیک از موارد زیر از محاسن پرسشنامه روانی کالیفرنیا (CPI) می باشد؟ (۹۱)

(۱) تمرکز بر آسیب شناسی و جمعیت های دارای خصایص آسیب شناسی محدود

(۲) پیش بینی صفت خاص، درونی و یک بُعدی

(۳) سنجش خصایص درون فردی اشخاص نسبتاً بهنجار

(۴) تحلیل عاملی در تدوین مقیاس های مختلف آزمون

۲- کدام یک از آزمون های زیر به جای آسیب شناسی و تشخیص بر شناخت رفتار میان فردی در جامعه بهنجار تمرکز دارد؟ (۹۴)

(۴) درشاخ

(۳) CPI

(۲) MMPI-II

(۱) TAT

پاسخنامه سوالات طبقه بندی شده فصل ۹

۱. گزینه ۳ صحیح است.

CPI به تشخیص و شناخت رفتار میان فردی در بین جامعه های بهنجار متمرکز است. به جای تمرکز بر آسیب‌شناسی، حوزه‌هایی مانند خویشتن داری، سلطه گری و پیشرفت را مورد سنجش قرار می دهد. CPI برای اشخاص بهنجار مناسب است و شامل موضوع‌هایی است که علاقه بسیاری از مردم را به خود جلب می کند. بنابراین سنجش خصایص درون فردی اشخاص نسبتاً بهنجار یکی از محاسن این آزمون می باشد.

۲. گزینه ۳ صحیح است.

توجه CPI به جمعیت بهنجار است و به شدت ماهیت میان فردی دارد ولی MMPI به آسیب‌شناسی و جداسازی بهنجار از نابهنجار مربوط است.

گروه آموزشی کیهان برای کنکور ارشد و دکتری روانشناسی چه خدماتی را ارائه می دهد؟

سلام دوستان ☺

میدونیم یکی از مهمترین و البته گاهی سردرگم کننده ترین قدم ها برای شروع مطالعات برای شرکت در کنکور کارشناسی ارشد روان شناسی، قدم اوله، یعنی انتخاب درست منابع مطالعاتی! که ممکنه با دیدن فهرست های مختلف و بعضاً متناقض از منابع کنکور ارشد روان شناسی در سایت های مختلف دچار سردرگمی بشید. که این هم طبیعیه.

ما به چند دلیل از شما میخوایم با آسودگی و آرامش منابع پیشنهاد شده ی کیهان رو مطالعه کنید:

- دانشجویان خوب زیادی مثل شما همین منابع مطالعاتی معرفی شده از طرف کیهان رو مطالعه کرده ند و به رتبه های تک رقمی رسیده ند (مصاحبه هاشون رو در سایت بخونید و فیلم هاشون رو ببینید).
- همه مشاوران کیهان در مقطع ارشد و دکتری روان شناسی دانشگاه شهید بهشتی و تهران و علامه تحصیل کرده اند.
- منابع معرفی شده ی کیهان رو یک نفر به شکل انفرادی معرفی نمی کنه (بر خلاف سایت های دیگه) بلکه اینجا یک تیم از رتبه های برتر کنکور امسال هستند که منابع رو بررسی کرده اند.
- به نظر ما منابع باید درست و حسابی باشند و جامع و مانع! نه کتاب اضافی توی لیست باشه و نه کتاب مهمی از قلم بیفته. از این جهت که چند بار بررسی کردیم.
- حتماً حتماً توصیه می کنیم از مشاوره رایگان تلفنی یا حضوری کیهان (هیچ هزینه اضافی برای خط شما نداره) استفاده کنید. کافیه همین الان عدد ۱ رو به شماره ۰۲۱۶۶۴۷۵۶۲۰ اس ام اس کنید تا در اسرع وقت باهاتون تماس بگیریم و یک وقت ۱۰ تا ۱۵ دقیقه ای کاملاً رایگان مشاوره با یکی از رتبه های تک رقمی کنکور ۹۶ یا ۹۷ براتون بذاریم.
- دوستتون داریم. با آرامش بخونید (:)

فرصت

برای همه!

یک جلسه مشاوره **رایگان** برای همه داوطلبان کنکور ارشد و دکتری روان شناسی و مشاوره

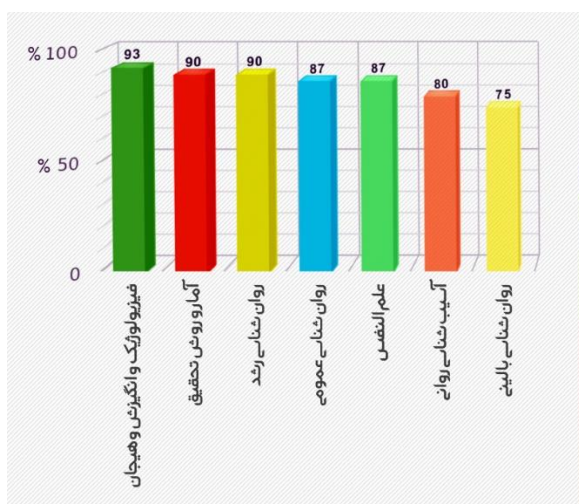
Kayhanravan.ir

کیهان برای هر یک از دروس کنکور چه کتاب‌ها و جزوات و خدماتی ارائه می‌دهد؟

نام درس	منابع	خدمات کیهان
زبان تخصصی ضریب ۲	کتاب متون تخصصی روان-شناسی به زبان انگلیسی (تألیف یحیی سیدمحمدی)	کتاب متون تخصصی روان‌شناسی یحیی سیدمحمدی (جلد ۲) فیلم آموزشی زبان مقدماتی (ویژه افرادی که باید از پایه شروع کنند - تأکید بر فهم متون تخصصی) - با تدریس دکتر صادق فلاح فیلم آموزشی زبان پیشرفته (ویژه افراد با سطح زبان متوسط - تأکید بر موفقیت در تست‌زنی) - با تدریس دکتر صادق فلاح کپسول زبان (ویژه کنکور وزارت علوم) کپسول زبان (ویژه کنکور وزارت بهداشت) کپسول زبان (ویژه رشته مشاوره)
روان‌شناسی رشد ضریب ۲	نظریه‌های رشد و لیام کرین روان‌شناسی رشد لورا برک روان‌شناسی ژنتیک دکتر منصور و دکتر دادستان	جزوه روان‌شناسی رشد کیهان (خلاصه مهم‌ترین نکات منابع - تهیه شده توسط دانشجویان دانشگاه تهران و شهیدبهبشتی) فیلم آموزشی درس روان‌شناسی رشد - با تدریس اساتید گروه کتاب تست طبقه‌بندی شده ویژه درس روان‌شناسی رشد کپسول درس روان‌شناسی رشد (شامل نکات کلیدی و کوتاه)
روان‌شناسی بالینی ضریب ۳	روان‌شناسی بالینی فیرس و ترال روان‌شناسی بالینی دکتر سعید شاملو نظریه‌های روان‌درمانی پروچاسکا و نورکراس نظریه و کاربرست مشاوره و روان‌درمانی جerald کری راهنمای سنجش روانی گراث و مارنات اصول مصاحبه بالینی اتمر و اتمر روان‌شناسی بالینی کرامر	کتاب روان‌شناسی بالینی فیرس و ترال جزوه روان‌شناسی بالینی کیهان (خلاصه مهم‌ترین نکات منابع - تهیه شده توسط دانشجویان دانشگاه تهران و شهیدبهبشتی) فیلم آموزشی درس روان‌شناسی بالینی - با تدریس دکتر نیک‌منش کتاب تست طبقه‌بندی شده ویژه درس روان‌شناسی بالینی کپسول درس روان‌شناسی بالینی (شامل نکات کلیدی و کوتاه)

نام درس	منابع	خدمات کیهان
روان شناسی مرضی و کودکان استثنایی ضریب ۲	<p>مرضی (آسیب شناسی روانی):</p> <ul style="list-style-type: none"> • آسیب شناسی روانی هالجین (یا سلیگمن) • خلاصه روان پزشکی کاپلان و سادوک • روان شناسی مرضی پریرخ دادستان • آسیب شناسی روانی ساراسون <p>استثنایی:</p> <ul style="list-style-type: none"> • کودکان استثنایی بهروز میلانی فر • آموزش کودکان استثنایی سیف نراقی و نادری • روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان استثنایی دکتر افروز 	<p>کتاب آسیب شناسی روانی هالجین</p> <p>جزوه آسیب شناسی روانی کیهان (۲ جلد) - (خلاصه مهم ترین نکات منابع - تهیه شده توسط دانشجویان دانشگاه تهران و شهید بهشتی)</p> <p>جزوه کودکان استثنایی (و اختلالات کودکی) کیهان</p> <p>فیلم آموزشی درس آسیب شناسی روانی و کودکان استثنایی - با تدریس دکتر نیک منش</p> <p>کتاب تست طبقه بندی شده ویژه درس آسیب شناسی روانی و کودکان استثنایی</p> <p>کپسول درس آسیب شناسی روانی و کودکان استثنایی (شامل نکات کلیدی و کوتاه)</p>
آمار و روش تحقیق ضریب ۱	<p>روش تحقیق:</p> <ul style="list-style-type: none"> • روش تحقیق در روان شناسی و علوم تربیتی علی دلاور • روش تحقیق در علوم رفتاری حسن زاده <p>آمار:</p> <ul style="list-style-type: none"> • آمار و احتمالات کاربردی در علوم تربیتی و روان شناسی علی دلاور • روش های آماری در علوم رفتاری رمضان حسن زاده 	<p>کتاب آمار دکتر دلاور</p> <p>کتاب روش تحقیق دکتر دلاور</p> <p>جزوه آمار و روش تحقیق کیهان - (خلاصه مهم ترین نکات منابع - تهیه شده توسط دانشجویان دانشگاه تهران و شهید بهشتی)</p> <p>فیلم آموزشی درس آمار - با تدریس دکتر بسطامی</p> <p>فیلم آموزشی درس روش تحقیق - با تدریس دکتر بسطامی</p> <p>کتاب تست طبقه بندی شده ویژه درس آمار و روش تحقیق</p> <p>کپسول درس آمار و روش تحقیق (شامل نکات کلیدی و کوتاه)</p>

نام درس	منابع	خدمات کیهان
علم النفس ضریب ۱	علم النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی احدی و بنی جمالی روان شناسی شخصیت از دیدگاه اسلام علی اصغر احمدی	جزوه علم النفس کیهان - (خلاصه مهم ترین نکات منابع - تهیه شده توسط دانشجویان دانشگاه تهران و شهیدبهبشتی) فیلم آموزشی درس علم النفس - با تدریس خانم احسانی (رتبه ۷ کنکور ارشد) کتاب تست طبقه بندی شده ویژه درس علم النفس کپسول درس علم النفس (شامل نکات کلیدی و کوتاه)
روان شناسی فیزیولوژیک و انگیزش و هیجان ضریب ۱	فیزیولوژیک: • روان شناسی فیزیولوژیک کریم خداپناهی • روان شناسی اعصاب و عدد حائری روحانی انگیزش و هیجان: • روان شناسی انگیزش و هیجان کریم خداپناهی • روان شناسی انگیزش و هیجان جان مارشال ریو	جزوه روان شناسی فیزیولوژیک و انگیزش و هیجان کیهان - (خلاصه مهم ترین نکات منابع - تهیه شده توسط دانشجویان دانشگاه تهران و شهیدبهبشتی) فیلم آموزشی درس روان شناسی فیزیولوژیک (نوروسایکولوژی) - با تدریس آقای فتح الهی (رتبه ۱ کنکور ارشد) فیلم آموزشی درس انگیزش و هیجان - با تدریس آقای فتح- الهی (رتبه ۱ کنکور ارشد) کتاب تست طبقه بندی شده ویژه درس روان شناسی فیزیولوژیک و انگیزش و هیجان کپسول درس روان شناسی فیزیولوژیک و انگیزش و هیجان (شامل نکات کلیدی و کوتاه)

کیفیت سنج

جزوات ویژه کنکور کارشناسی ارشد

**جزوات گروه آموزش کیهان را
با اطمینان بخوانید!**

جزوات ویژه ارشد روانشناسی

www.Kayhanravan.ir

90% 85% 90% 70%

راه‌های ارتباطی با گروه آموزشی کیهان

آدرس مرکز

- تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - پایین تر از نظری - کوچه نوروز - پلاک ۴ - واحد ۳

- مرکز خدمات روانشناسی و مشاوره کیهان

- کد پستی: ۱۳۱۴۶۹۳۹۵۴

☎ تلفن

- 02166475618

- 02166475619

- 02166475620

- همیشه سعی کنید با هر سه خط تماس بگیرید .

- ما همیشه در ساعات کاری در کیهان هستیم، اگر پاسخ تلفن تان داده نشد این به معنای این است که

پشت خط هستید .

- در صورت شلوغ بودن خطوط، کافی است یک پیامک (حتی خالی) به سامانه پیامک ما بدهید تا در اولی

فرصت با شما تماس بگیریم .

پیامک

• 02166475620

○ این یک سامانه متعلق به کیهان است که پیامک های شما را دریافت می کند .

ایمیل

• info@kayhanravan.ir

• kayhanravan@gmail.com

تلگرام ID

• شماره: +۹۱۹۰۰۹۵۸۷۰

• آیدی: <https://t.me/kayhanravan>

کانال های تلگرام

• کنکور کارشناسی ارشد: https://t.me/kayhanravan_ir

• کنکور دکتری: <https://t.me/kayhanravanPhD>

